

Sygn. akt II CNP 41/11

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 grudnia 2011r.,

skargi A. Ś.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

postanowienia Sądu Rejonowego w O.

z dnia 9 listopada 2009r., wydanego

w sprawie z wniosku A. Ś.

przy uczestnictwie K. G.

o podział majątku wspólnego,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Wnioskodawczyni A. Ś. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 9 listopada 2009 r., wydanego w sprawie z udziałem K. G. o podział majątku wspólnego. W zaskarżonym postanowieniu Sąd ustalił skład majątku wspólnego należącego do A. Ś. i K. G. i dokonał jego podziału w ten sposób, że na wyłączną własność wnioskodawczyni przyznał rzeczy o wartości 114 058,66 zł, w tym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego w O., zaś uczestnikowi przyznał na wyłączną własność rzeczy o łącznej wartości 26 758,70 zł. Zobowiązał strony do wydania sobie wzajemnie rzeczy będących w ich posiadaniu, a przyznanych drugiej stronie. Ustanowił spłatę z tytułu podziału majątku wspólnego i zasądził z tego tytułu od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 43 649,98 zł., a ponadto kwotę 1 075,77 zł tytułem nakładów poczynionych przez uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny.

Od powyższego orzeczenia wnioskodawczyni wniosła apelację, która została odrzucona postanowieniem Sądu Rejonowego w O. z dnia 13 maja 2010 r. z uwagi na nieuiszczenie opłaty. Sąd wyjaśnił, że apelację wniósł pełnomocnik wnioskodawczyni, składając jednocześnie wniosek o zwolnienie wnioskodawczyni od opłaty od tego środka zaskarżenia. Wniosek został oddalony, podobnie jak zażalenie wnioskodawczyni na postanowienie odmawiające jej zwolnienia od opłaty. Opłata od apelacji nie została uiszczona. Postanowieniem z dnia 20 lipca 2010 r. Sąd Rejonowy w O. oddalił wniosek wnioskodawczyni o przywrócenia terminu do wniesienia apelacji i odrzucił jej apelację złożoną wraz z wnioskiem. Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 15 października 2010 r. oddalił zażalenie wnioskodawczyni na orzeczenie o odrzuceniu apelacji, podzielając stanowisko o braku podstaw do przywrócenia terminu.

Skarżąca oparła swoją skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 78 w zw. z art. 176 Konstytucji RP; 35 k.r.o. w zw. z art. 58 § 1 k.c.; 212 § 1 k.c. Ponadto wskazała na naruszenie przepisów postępowania mianowicie: art. 168 § 1 k.p.c. w zw. z art. 567

§ 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c.; art. 232 zd. 2 k.p.c.; art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.c. Te same przepisy wskazała jako te, z którym zaskarżone orzeczenie jest jej zdaniem niezgodne.

Wyrządzenie szkody przez wydanie kwestionowanego orzeczenia skarżąca uprawdopodobniła wskazując, że została niesłusznie obciążona obowiązkiem spłaty z tytułu podziału majątku wspólnego kwotą 47 649,98 zł, obowiązkiem zapłaty kwoty 1 075,77 zł tytułem nakładów poczynionych przez uczestnika K. G. z majątku osobistego na majątek wspólny, a także obowiązkiem zapłaty kwoty 2 231,23 zł tytułem zwrotu części kosztów postępowania wyłożonych przez Skarb Państwa.

Wyjaśniła także, że wartość przedmiotu sporu nie pozwalała jej złożyć skargi kasacyjnej, a nie zachodziły przesłanki uzasadniające wystąpienie o wznowienie postępowania oraz nie istnieją podstawy do wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niniejsza skarga wniesiona została od orzeczenia sądu pierwszej instancji, które nie zostało skutecznie zaskarżone z wykorzystaniem przewidzianych prawem środków. W takim wypadku dopuszczalność skargi wymaga łącznego spełnienia dwóch przesłanek - istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania kwalifikowanej postaci niezgodności kwestionowanego orzeczenia z prawem, która wynikać musi z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006/6/113, podobne stanowisko wyrażone zostało w szeregu późniejszych, nie publikowanych orzeczeń). Wystąpienie takiego wyjątkowego wypadku strona powinna wykazać w skardze, w ramach realizacji obowiązku przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. W orzecznictwie przyjmuje się, że podstawę określoną w art. 424¹ § 2 k.p.c. może stanowić zamknięcie drogi do instancji odwoławczej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2006 r., V CNP 86/06, OSNC 2007/3/47) i w tym kierunku zmierza argumentacja skarżącej. Jednakże pozbawienie strony możliwości wykorzystania dwuinstancyjnego postępowania tylko wówczas uprawnia

do oparcia na tej podstawie skargi, kiedy jest skutkiem okoliczności obiektywnie uniemożliwiających stronie wniesienie środka zaskarżenia, a nie kiedy wynika z woli lub zaniedbań tej strony (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2010 r., II CNP 39/10, nie publ. poza bazą Lex nr 603891). Uchybienia przez stronę skarżącą obowiązkom związanym z opłaceniem zwykłego środka zaskarżenia, jaki przysługiwał od postanowienia Sądu pierwszej instancji trafnie zaliczone zostało w toku postępowania o przywrócenie terminu do zdarzeń zawinionych przez stronę. Nie zachodzi więc przewidziana w art. 424¹ § 2 k.p.c. niezbędna przesłanka dopuszczalności skargi w postaci wyjątkowego wypadku usprawiedliwiającego nieskorzystanie z przysługującego środka zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji, ani też przesłanka naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela.

Z przytoczonych przyczyn Sąd Najwyższy odrzucił skargę na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.